

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning
vid Nordalsskolan
i Melleruds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Nordalsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Nordalsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling. Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande delar:

- Rektorn behöver göra en analys som sätter en bred uppföljning av kunskapsresultat i relation till en systematisk uppföljning av undervisningen. Utifrån de identifierade behoven behöver rektorn strukturera personalens samverkan så att ett lärande som ger avtryck i undervisningen.
- Rektorn behöver säkerställa att rutiner för extra anpassningar och särskilt stöd finns och tillämpas, så att det är tydligt vad som utgör en anmälan av eventuellt behov av särskilt stöd, att det sker en utredning efter anmälan, att det fattas beslut om att/eller inte upprätta åtgärdsprogram, att åtgärdsprogram upprättas skyndsamt samt att åtgärdsprogrammen följs upp.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla undervisningen så att den innehåller varierade genomgångar och arbetsformer.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Personalen behöver utveckla gemensamma och främjande förhållningssätt och ta fram åtgärder som innebär högre trygghet för eleverna.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

- Rektorn behöver se till att lärarna ges tillräckliga förutsättningar att under rektorns ledning bedriva en strukturerad samverkan kring bedömningar inom samtliga ämnen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **7 november 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:913) i de handlingar som sänds in.

Uppgifter om att skollagen inte uppfylls

I samband med granskningen har det framkommit uppgifter som kan tyda på att 3 kap. § 6-12 i skollagen om särskilt stöd inte uppfylls. Någon bedömning av uppgifterna utifrån tillsyn görs inte i det här beslutet. Skolinspektionen har i stället valt att skriva ytterligare ett rekommenderat utvecklingsområde under rektorns ledarskap. Skolinspektionen kommer då i samband med huvudmannens redovisning ta ställning om myndigheten ska initiera en tillsyn.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid observationer dokumentstudier och intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorer.

Uppföljning och analys

Rektorn har inte ett helhetsperspektiv i sin uppföljning av verksamheten. Hen följer visserligen upp vissa kunskapsresultat och analyserar dessa sätter inte dessa i relation till verksamhetens förutsättningar, undervisningens genomförande eller värdegrundens integrering. Rektorn följer upp kunskapsresultat löpande och kontinuerligt. Det sker genom terminvis uppföljning av omdömen, betyg och resultat från nationella prov samt genom löpande möten med lärarna där kunskapsresultaten för eleverna i respektive klass följs upp. Uppföljningen av kunskapsresultaten är dock snäv i och med att den framför allt utgår från vissa ämnen och fokuserar på gränserna mellan betygen F/E och godtagbara/icke godtagbara kunskaper. Även om rektorn till viss del följer upp undervisningens genomförande genom egna besök på lektioner, elevhälsans lektionsobservationer och samtal med personalen saknas en strukturerad uppföljning som kan identifiera framgångsfaktorer och utmaningar på skolnivå. Rektorns analysarbete har svag koppling till utveckling av undervisningen och utvecklingsarbetet på skolan utgår inte från identifierade behov i undervisningen. Den senaste utvecklingsinsatsen

av undervisningen på skolan har handlat om struktur, ledning och stimulans. Den har varit initierad från huvudmannanivå, även om rektorn konstaterat att den möter behov på Nordalsskolan.

Rektorn har däremot gjort insatser och fördelat resurser utifrån sin uppföljning. Hen har identifierat att kunskapsresultaten är lägre för de elever som läser svenska som andraspråk. Rektorn också kunnat identifiera att bristande språkkunskaper innebär svårigheter för eleverna att nå godtagbara kunskapsnivåer eller godkänt betyg även i andra ämnen. Utifrån detta har rektorn satt in åtgärder, exempelvis mindre undervisningsgrupper, stöd från förstelärare, begreppslistor och språkstöd från arabisktalande personal.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn ger bara viss ledning av skolans pedagogiska arbete och den organisatoriska ledningen av skolan är inte fullt ut funktionell. Dessutom saknas tydliga rutiner för extra anpassningar och särskilt stöd på skolan. Rektorn ger lärarna fullgoda förutsättningar för kollegial samverkan som leder till utveckling av undervisningen och ger svag organisatorisk och pedagogisk ledning av samverkan. Exempelvis ägnas samverkan i arbetslagen generellt åt praktiska frågor och ämneslagsmötena har inte genomförts strukturerat. Arbetslagen organiseras generellt informellt och det varierar i vilken mån deras arbete leder till ett kollegialt lärande som ger avtryck för eleverna. Trots att eleverna på Nordalsskolan får undervisning av lärare på den närliggande Rådaskolan saknas samverkan mellan lärarna på de olika skolorna. Rektorn har visserligen följt upp det kollegiala lärandet kring ledning och stimulans men uppföljningen har varit riktad till vissa lärare snarare än strukturerad på skolnivå. Rektorn har organiserat för strukturerad samverkan mellan lärarna och elevhälsan. Det sker både i forum där lärarna kan anmäla behov hos enskilda elever och i forum där klasser och elevgrupper följt upp och som syftar till främjande insatser. I granskningen framgår dock att elevhälsan och lärarna har skilda uppfattningar om samverkan är funktionell. Exempelvis uttrycker lärarna att det inte lett till utveckling av ordinarie undervisning eller hur de ska möta behovet av utveckling till följd av skolans ändrade förutsättningar gällande tillgång till resurspersonal.

Skolan har upprättade rutiner, men tillämpningen av dem är inte alltid tydliga. Exempelvis finns tydliga rutiner kring anmälan om kränkande behandling men det är inte tydligt för lärarna vad som utgör en kränkning. Vidare finns rutiner för ordningsregler även om elevernas delaktighet inte alltid är tydliggjord. För extra anpassningar och särskilt stöd saknas tydliga rutiner. Rutinen kring anmälan om eventuellt behov av särskilt stöd är otydlig. Det saknas rutiner kring vad anmälan är eller vad det innebär. Vidare är rutinen kring beslut om att utreda behovet av åtgärdsprogram inte tydligt. Det saknas tydliga rutiner om vad en utredning innebär och det är otydligt om det alltid sker en utredning inför beslut om att inte upprätta ett åtgärdsprogram. Lärarna beskriver även att återkopplingen till dem när rektorn beslutar att inte upprätta åtgärdsprogram är otydlig. Av granskningen framkommer också att elever kan få insatser som kan motsvara särskilt stöd utan att det föregåtts av vare sig utredning eller att åtgärdsprogram har upprättats. Det saknas också en fungerande och tydlig struktur för samverkan med elevhälsan i arbetet med särskilt stöd och extra anpassningar.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver göra en analys som sätter en bred uppföljning av kunskapsresultat i relation till en systematisk uppföljning av undervisningen. Utifrån de identifierade behoven behöver rektorn strukturera personalens samverkan så att ett lärande som ger avtryck i undervisningen.

Motiveringen till beslutet är att rektorn gör en snäv uppföljning av kunskapsresultaten och saknar en systematisk uppföljning av undervisningens framgångsfaktorer och utmaningar. Det innebär att rektorns analysarbete inte kan sätta resultaten i relation till undervisningen. Rektorn kan inte heller leda ett utvecklingsarbete av undervisningen som syftar till att förbättra kvaliteten utifrån de behov som analysen visar. Om rektorn genomför detta kan de goda exempel som finns på skolan spridas och ordinarie undervisning kan utvecklas vilket i förläningen kan innebär ökad kvalitet och förbättrade kunskapsresultat.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att som i ett första steg bredda uppföljningen av kunskapsresultaten. Uppföljningen kan innefatta alla ämnen samt alla omdömes- och betygssteg samt resultat på nationella prov. Ett andra steg kan vara att systematiskt följa upp undervisningens genomförande. Det kan ske genom strukturerade lektionsobservationer av rektorn eller elevhälsan, auskultationer mellan lärare och genom att rektorn deltar i kollegiala samtal som utvärderar undervisningen. Rektorn behöver också ge lärarna förutsättningar för att genomföra kollegial samverkan och leda det pedagogiska arbetet i det. Det kan till exempel sker genom att säkerställa att lärarna har kollegial samverkan samt leda den så att tiden används för att utveckla undervisningen utifrån identifierade behov. Till sist behöver rektorn se till att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen och kommer elever till del. Det kan ske genom lektionsobservationer eller genom deltagande kollegial samverkan där lärarna utvärderar pågående utvecklingsinsatser. Rektorn kan även leda samverkan mellan elevhälsan och lärarna så att den innebär att det sker handledning som syftar till att utveckla ordinarie undervisning. För inspiration i arbetet rekommenderas *Skolverkets Systematiskt kvalitetsarbete – så fungerar det*.¹

För att höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver även inledas inom följande del:

- Rektorn behöver säkerställa att rutiner för extra anpassningar och särskilt stöd finns och tillämpas, så att det är tydligt vad som utgör en anmälan av eventuellt behov av särskilt stöd, att det sker en utredning efter anmälan, att det fattas beslut om att/eller inte upprätta åtgärdsprogram, att åtgärdsprogram upprättas skyndsamt samt att åtgärdsprogrammen följs upp.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rutinerna för extra anpassningar och särskilt stöd inte är tydliga och att det i vissa delar inte följs. Om rutinerna inte är tydliga eller inte följs finns risk att elever inte får del av det stöd som de är i behov.

¹ Skolverket (2025). *Systematiskt kvalitetsarbete – så fungerar det*.
<https://www.skolverket.se/skolutveckling/kvalitetsarbete/systematiskt-kvalitetsarbete---sa-fungerar-det>

Rektorn behöver upprätta och tydliggöra rutiner för särskilt stöd enligt utvecklingsområdet. Skolinspektionen rekommenderar rektorn att, tillsammans med huvudmannen och elevhälsan på skolan, tydliggöra och formalisera rutinerna för varje steg i processen och tydliggöra det för alla lärare och elevhälsopersonal på skolan. Skolinspektionen rekommenderar Skolverkets *Kommentarer till allmänna råd för arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram*² samt Skolverkets *Extra anpassning, särskilt stöd och åtgärdsprogram*.³

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid observationer, dokumentstudier och intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektorn.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna arbetar aktivt med att skapa ett tillåtande klassrumsklimat som stärker elevernas självförtroende. Däremot anpassas inte alltid undervisningen för att stimulera och utmana samtliga elever. Många lärare arbetar aktivt med att stärka elevernas självförtroende i klassrummet

² Skolverket (2022). *Kommentarer till allmänna råd för arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram*. Skolverket: Stockholm.

<https://www.skolverket.se/publikationsserier/allmanna-rad/2022/kommentarer-till-allmanna-rad-for-arbete-med-extra-anpassningar-sarskilt-stod-och-atgardsprogram>

³ Skolverket (2025). *Extra anpassning, särskilt stöd och åtgärdsprogram*.

<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/extra-anpassningar-sarskilt-stod-och-atgardsprogram>

genom att uppmuntra dem att svara på frågor samt göra dem aktiva under genomgångarna. Lärarna bidrar överlag till ett tillåtande klimat i klassrummet, exempelvis genom att fråga om elevernas egna erfarenheter kopplade till ämnet, ge ledtrådar till eleverna när de nästan har rätt svar för att på så sätt leda eleven till att svara rätt eller genom att berätta och visa att felsvar kan leda till lärande. Lärarna uppmanar även eleverna att fråga om de inte förstår.

Lärarna anpassar inte fullt ut undervisningen till elevernas skiftade behov och förutsättningar. Lärarna håller övergripande ordinarie undervisningen på en medel nivå och arbetar inte aktivt och medvetet för att utmana elever som har nått längre. Snarare än mer utmanande uppgifter får elever som är klara med ordinarie uppgift arbeta med fler av liknande uppgifter eller med ett interaktivt läromedel på läsplatta. Lärarna arbetar visserligen aktivt med extra anpassningar i klassrummet, till exempel bildstöd och extra stöd för elever som inte har svenska som modersmål. Men anpassningar och stöttning för elever som har svårt att nå målen sker på flera sätt utanför snarare än som en del av ordinarie undervisning.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Undervisningen ger eleverna möjlighet att reflektera men lärarna ger sällan eleverna ett reellt inflytande över undervisningen som succesivt ökar med tid och mognad. Undervisningen innehåller övningar där eleverna får reflektera över sitt eget lärande och uppgifter som inte har några givna svar. Till exempel får eleverna gå fram till tavlan och lösa en uppgift och reflektera över uppgiften och olika sätt att lösa den. Det förekommer att eleverna ges vissa valmöjligheter, såsom att välja mellan att arbeta enskilt eller i grupp eller att bestämma hur en specifik uppgift ska utföras. Däremot involveras eleverna sällan i planeringen av undervisningen. Även om det finns ett aktivt elevråd på skolan, arbetar lärarna inte metodiskt med att regelbundet samla in elevernas synpunkter i syfte att utvärdera och utveckla undervisningen. Endast i vissa ämnen ges eleverna möjlighet att utvärdera undervisningen, vanligtvis genom spontana frågor från läraren till gruppen eller enklare metoder som exempelvis att eleverna får ge en tumme upp eller tumme ned.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är delvis strukturerad på ett sätt som skapar tydlighet för eleverna men den saknar tillräcklig variation. Lärarna tydliggör ofta lektionernas ramar genom att beskriva vilka moment som lektionen innehåller. Lärarna arbetar med exempelvis med bildstöd samt går igenom begrepp som kan vara svåra för eleverna att förstå. Det förekommer dock undervisning där det inte är tydligt för eleverna vad lektionen ska innehålla eller tydlig vägledning kring vad de ska göra. Lärarna arbetar i begränsad utsträckning med att tydliggöra syftet med undervisningsinnehållet eller lektionernas moment. Det finns dock goda exempel på lärare som förmedlar syftet, genom att till exempel knyta undervisningen till elevernas vardag eller framtid. Det finns även exempel på när lärarna planerar och genomför kvalitativa avslutande moment på lektionerna, då de sammanfattar innehållet eller ger eleverna möjlighet att reflektera kring vad de arbetat med och vad de lärt sig. Det skiljer sig dock åt mellan lärare i vilken utsträckning detta sker.

Det aktiva lärarstödet i undervisningen är lärarberoende. Lärarna säkerställer att alla elever har kommit i gång, men beskriver att det kan vara en utmaning att upprätthålla elevernas motivation hela lektionen. Vissa lärare arbetar aktivt med att förbereda eleverna till självständigt arbete, exempelvis genom genomgångar som går igenom innehåll och arbetssätt som eleverna behöver i det enskilda arbetet. I annan undervisning förbereds eleverna i lägre grad. I samma undervisning beskriver har också lärare svårigheter med att hinna med att hjälpa alla elever i behov av stöttning eller igångsättning.

Undervisningen är inte fullt ut varierad. I viss undervisning varierar lärarna såväl genomgångar som arbetssätt och arbetsuppgifter, både inom lektioner som över tid. Annan undervisning på skolan är mer enformig och består framför allt av genomgångar följt av enskilt arbete för eleverna. I denna undervisning finns återkommande inslag av att eleverna enbart arbetar med enskilt arbete under lektioner. Flera lärare upplever att det är utmanande att variera undervisningen. Lärarna ger som exempel att flera ämnen är starkt bundna till läromedlet, vilket begränsar möjligheten till en varierad undervisning. Elevernas motivation är större i varierad undervisning som innehåller ett aktivt lärarstöd som möjliggör för

elevernas självständiga arbete. Studieron tenderar även att bli sämre på lektionerna som inte är varierade.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla undervisningen så att den innehåller varierade genomgångar och arbetsformer.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna visserligen strukturerar undervisningen på ett sätt som skapar tydlighet för eleverna men undervisningen saknar sådan variation så att den engagerar eleverna hela lektionerna. Om undervisningen är varierad kan flera förmågor utvecklas hos eleverna och dessutom kan möjligheterna till motivation och lärande öka.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under ledning av rektorn, utvecklar undervisningen så att den innehåller en variation och växling mellan olika arbetsuppgifter. Ett första steg i arbetet kan vara att se över läroplanen och se vilka arbetsformer som kan främja de förmågor som eleverna ska utveckla. Ett annat steg i arbetet kan vara att identifiera vilka goda exempel och vilka utmaningar som finns inom variation på Nordalsskolan och sedan leda ett kollegialt lärande för att sprida goda exempel och tillsammans möta utmaningarna. En del av arbetet kan även vara att involvera eleverna i upplägget av undervisningen. Rektorn kan med fördel leda det arbetet genom att ge förutsättningar för lärarna att kontinuerligt utvärdera och anpassa läromedel och undervisningsmetoder samt att strukturera forum för kollegialt lärande för erfarenhetsutbyte. För inspiration i arbetet rekommenderas Skolinspektionens rapport *Arbetsformer och lärarstöd i grundskolan*.⁴

⁴ Skolinspektionen (2017). *Arbetsformer och lärarstöd i grundskolan Resultat efter Skolinspektionens oanmälda besök på 60 grundskolor den 18 oktober 2016*. Skolinspektionen: Stockholm.
<https://www.skolinspektionen.se/globalassets/02-beslut-rapporter-stat/granskningsrapporter/tkg/2017/arbetsformer-och-lararstod/rapport-arbetsfo-lararst-grsk-2017-mars.pdf>

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare, elevhälsa och elever samt observationer och inkommen dokumentation.

Arbete för studiero och lugn miljö

Personalen bedriver i vissa delar ett samlat arbete för studiero. Studieron varierar mellan lärare på skolan. Även om det finns metoder och arbetssätt för att skapa en lugn miljö på lektionerna så saknas ett gemensamt och samlat arbete för alla lärare som undervisar skolans elever. Lärarna har arbetat med ledarskap i klassrummet i syfte att skapa studiero, en insats initierad av huvudmannen och lärarna genomför en del åtgärder för att skapa en lugn miljö i klassrummet. Lärarna har till exempel en gemensam struktur kring hur en skoldag ska starta och hur lektionsstrukturen ska se ut. Det finns trivselregler som elever och vårdnadshavare får ta del av men det saknas ett arbete för fullt ut att involvera eleverna. Det saknas ett fullgott kollegialt samverkan kring arbetet med studiero, exempelvis gällande gemensamma diskussioner kring åtgärdande arbete när studieron brister. Det saknas vidare samverkan kring arbetet med studiero mellan lärarna på Nordalsskolan och de lärare som undervisar eleverna från Nordalsskolan på en annan skolenhet. Eleverna upplever inte heller att lärarna på de olika skolorna har gemensamma ordningsregler.

Arbete för trygghet

Personalen arbetar, under ledning av rektorn, i vissa delar ett medvetet arbete för att skapa trygghet. Det saknas dock ett strukturerat främjande arbete samt fullödiga insatser för att eleverna ska känna sig trygga. Det

finns vissa insatser inom det främjande trygghetsarbetet. Exempelvis har skolan temadagar som knyter an till värdegrunden, exempelvis kring frågor som rör könsidentitet. Skolan har utmaningar med ett hårt och utmanande språkbruk mellan elever som i vissa fall bryter mot värdegrunden.

Personalen har gjort några insatser, exempelvis tala med eleverna om frågor som tar upp både värdegrunden allmänt och elevernas språkbruk mot varandra mer specifikt. Rektorn har i vissa delar ett förebyggande arbete och åtgärdande insatser som utgår från uppföljning och analys av tryggheten på skolan. Upplevelsen av trygghet bland eleverna följs upp vartannat år genom enkäter och trygghetsvandringar och rektorn har infört vissa åtgärder för att analysera vad otryggheten står för samt genomfört vissa åtgärder. Exempelvis har rektorn identifierat att eleverna är otrygga i förflyttningar till undervisning i andra lokaler än Nordalsskolan, i omklädningsrum och på raster. Utifrån detta har rektorn fört fördjupande samtal med eleverna och satt in vissa åtgärder. Exempelvis har rektorn satt in rastaktiviteter vissa dagar, satt in skydd för insyn i omklädningsrummen och ökat vuxennärvaron på raster och vid förflyttningar. Det saknas dock förutsättningar och struktur för att lärarna ska kunna fullfölja åtgärderna. Det saknas även en analys av hur elevernas trygghet påverkar lärandet samt en kartläggning och analys av nuläget. Eleverna upplever också fortsatt otrygghet i relation till språkbruk, raster och omklädningsrum.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Personalen behöver utveckla gemensamma och främjande förhållningssätt och ta fram åtgärder som innebär högre trygghet för eleverna.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det visserligen genomförs flera insatser för att skapa trygghet, men att dessa inte upplevs som tillräckliga av lärare och elever. Avsaknaden av gemensamma och främjande arbetssätt kring trygghet riskerar att leda till att otryggheten bland eleverna kvarstår och att de inte får en trygg lärandemiljö. Elever har rätt att vara trygga i skolan. Elever som upplever otrygghet har generellt en mer negativ inställning till skolarbetet än elever som känner sig trygga.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn skapar förutsättningar och strukturer för ett gemensamt, främjande trygghetsarbete som involverar alla lärare som undervisar skolans elever. Det kan till exempel handla om att rektorn initierar gemensamma diskussioner och förhållningssätt där lärarna på de olika skolorna kan träffas och utbyta erfarenheter och förhållningssätt för att skapa trygghet för eleverna. Ett annat exempel kan vara ett gemensamt främjande arbete för att motverka hårt språkbruk och sådant som bryter mot läroplanens värdegrund. Personalen kan också arbeta för att öka elevernas delaktighet i trygghetsarbetet och i samband med detta kontinuerligt analysera effekterna av de insatser som genomförs. Rektorn kan vidare organisera verksamheten på ett sätt som ger lärarna goda förutsättningar att följa upp och genomföra de rutiner och åtgärder som sätts in för att stärka tryggheten på skolan. För vidare läsning rekommenderas Skolinspektionens rapport *Skolors arbete med trygghet och studiero*.⁵

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att utbildningen ska präglas av likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare och elevhälsa samt inkommen dokumentation.

⁵ Skolinspektionen (2020). *Skolors arbete med trygghet och studiero. En tematisk analys utifrån beslut fattade inom regelbunden kvalitetsgranskning 2018 – 2019*.
<https://www.skolinspektionen.se/globalassets/02-beslut-rapporter-stat/granskningsrapporter/ovriga-publikationer/2020/trygghet-och-studiero/skolors-arbete-med-trygghet-och-studiero---tematisk-analys.pdf>

Rektorns analys av omdömen och betyg

Rektorn gör viss uppföljning och analys av lärarnas bedömningar och betygsättning i syfte att identifiera eventuella omotiverade avvikelser men rektorn saknar tydliga förklaringar till de avvikelser som identifierats. Rektorn följer kontinuerligt upp resultat och för diskussioner med förstelärare eller specialpedagogen samt undervisande lärare. Rektorn fokuserar sin uppföljning på vissa ämnen. Rektorn följer upp resultat och avvikelser i nationella prov i svenska och matematik. Nordalsskolan har större avvikelser mellan betyg och resultat på nationella prov än riksnittet. I granskningen framkommer att lärarna inte känner till det eller har diskuterat avvikelserna. Exempel på avvikelser som rektorn har identifierat är att praktiskt-estetiska ämnen tenderar att ha en fullständig måluppfyllelse i meningen att alla elever uppfyller minst betyget E i årskurs 6, samtidigt som andelen är betydligt lägre i andra ämnen. Rektorn kan föra samtal med berörda lärare utifrån denna avvikelse men i granskningen framkommer inte ett mer systematiskt arbete för att utröna orsaker till detta och om det föreligger brister i likvärdigheten.

Lärarnas kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg

Rektorn ger inte lärarna förutsättningar för att samverka kring bedömningsfrågor. Lärarnas samverkan sker framför allt informellt mellan kollegor och i endast i vissa fall inom arbetslagen. Sambedömning vid nationella prov kan ske, men inte alltid strukturerad inom den kollegiala samverkan eller inom lärarnas ordinarie arbetstid.

Lärarna använder sig till viss del av olika metoder och arbetssätt för sambedömning i syfte att göra likvärdiga bedömningar. Exempelvis använder lärarna Skolverkets bedömningsstöd och sambedömning vid nationella prov. Lärarna som ingår i samma arbetslag har i viss mån möjlighet att tolka styrdokument och diskutera bedömningar med varandra men deras förutsättningar för en systematisk och kontinuerlig samverkan i syfte att främja en likvärdig bedömning och betygsättning är begränsade, trots att lärarna ser ett behov av det.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att lärarna ges tillräckliga förutsättningar att under rektorns ledning bedriva en strukturerad samverkan kring bedömningar inom samtliga ämnen.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte ger lärarna förutsättningar att samverka på ett strukturerat sätt när det gäller bedömningar, vilket riskerar att leda till att bedömningarna inte blir likvärdiga och rättvisa.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn påbörjar ett arbete som ger samtliga lärare möjlighet föra likvärdighetsdiskussioner i både arbetslag och ämnesgrupper i syfte att kvalitetssäkra sina bedömningar, omdömen och betyg. Detta kan ske genom att rektorn ser till att lärarna får möjlighet att samverka kring hur de kan skapa ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Ett led i arbetet kan vara att rektorn skapar en tydlig organisation för sambedömning med fasta tider för samverkan och ett tydligt ledarskap i sambedömningsgrupperna. För de lärare som saknar ämneskollegor på skolenheten kan rektorn med hjälp av huvudmannen organisera arbetet mellan skolenheter. Rektorn kan även leda samverkan genom att tydliggöra att kvalitetssäkringen av bedömningar, omdömen och betyg bör ska med flera olika metoder.

På Skolinspektionens vägnar

X Fredrik Nellemo

Beslutsfattare
Signerat av: Fredrik Nellemo

X Arne Hellmark

Föredragande
Signerat av: Arne Hellmark

I handläggningen av ärendet har även utredarna Karolina Hallenberg och Johan Hieronymus, medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Tre gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 2-4 samt 11 april 2025. Besöket genomfördes av Arne Hellmark, Karolina Hallenberg, Johan Hieronymus och Fredrik Nellemo.

Nordalsskolan är en skola med cirka 240 elever i årskurserna 1-6. Huvudman är Melleruds kommun. Skolan leds av en rektor.